

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ
PERIODÍSTICA

PROF. JOSEP MARIA CASASÚS
1r CURS

A) TEMARI

la PART: Fonaments de la Informació Periodística

TEMA I: PROCESSOS D'INFORMACIÓ I DE COMUNICACIÓ

Introducció a la informació periodística. Nocions i esquemes simplificats.

TEMA II: DINAMICA ACTUAL DELS FENOMENS DE COMUNICACIÓ DE MASSES

Panorama actual de la comunicació del masses des de la perspectiva professional periodística.

TEMA III: FONTS D'INFORMACIÓ CONVENCIONALS I MITJANS DE COMUNICACIÓ DE MASSES

Agències informatives: definició, classificació, descripció i tipologia de serveis.- Gabinet d'informació: definició, classificació, descripció i tipologia de serveis. Portaveus, agents, agregats i assessors de Premsa i Comunicació: definició de les seves funcions i serveis.- Funcions professionals als mitjans de comunicació de masses: premsa, ràdio, televisió, cinema i vídeo informatius.

TEMA IV: LA FUNCIO PROFESSIONAL PERIODÍSTICA

Característiques generals i particulars de la funció professional periodística. La responsabilitat del periodista davant la societat. Necesitat d'una formació científica. Normes de conducta professional. Els conceptes d'objectivitat, honradeza i veracitat. Condicionaments objectius i subjectius. Trets característics de la tradició professional periodística catalana. Els mecanismes pràctics de l'exercici professional. Condicions específiques del treball als diversos mitjans. Estudi especial del treball de l'informador de primer nivell.

TEMA V: INTRODUCCIO A LA PRECEPTIVA REDACCIONAL PERIODÍSTICA

Els diversos tractaments redaccionals de la informació. Gèneres periodístics específics de la premsa. L'estil de la informació periodística. Els conceptes de concisió i claredat. Regles pràctiques generals de l'estil informatiu.

2a PART: Teoria general de la notícia

TEMA VI: NOCIONS D'EFEmerOLOGIA

Concepte i definició d'esdeveniment des de la perspectiva comunicacional. Estructura, elements i procés de l'esdeveniment social d'interès periodístic. Les tipologies efemerològiques. La relació de causalitat en els esdeveniments socials actius. La semantització dels fets i dels esdeveniments. L'anàlisi efemerològica. Referència especial al fet divers o succès com a esdeveniment específic de la comunicació de masses.

TEMA VII: EL PROCÉS DE SEMANTITZACIÓ EN LA PRACTICA PERIODÍSTICA

Operacions selectives i combinatòries. Els protocols de transformació. Universos comunicacionals i sistemes d'articulació als mitjans de comunicació. Les diverses fases teòriques i pràctiques de manipulació i transformació dels fets i dels esdeveniments durant el procés de semantització informativa.

TEMA VIII: CONCEPTE DE NOTICIA

Definició de notícia. Etimologia. Les diverses descripcions teòriques.

TEMA IX: ESTRUCTURA INTERNA DE LA NOTICIA

Components i factors bàsics del contingut de la notícia. La regla de les 6 W's: orígens històrics i descripció dels diversos elements que la integren. Les aportacions de la teoria de l'esdeveniment a la configuració de la notícia.

TEMA X: MORFOLOGIA DE LA NOTICIA

Els elements de l'estructura morfològica de les unitats redaccionals a la premsa: les parts que componen cada element. El nucli morfològic de la notícia.- Fòrmules de desenvolupament del text de la notícia: tècniques expressives de la informació escrita. La llei de l'interès decreixent. Les diverses menes de piràmide invertida.- El lied: definició, estructura i tipologia.- El cos de la notícia.- La titulació: estructura i tipologia.- La il·lustració.- Normes generals de redacció periodística. L'atribució i la identificació. Els mots-clau. El ritme intern de la narració informativa.- Materialització de la notícia. Normes complementàries d'identificació tècnica: la línia de crèdit. Elements de tecnologia per a la substancialitat, transmissió i composició de notícies als mitjans impresos.

TEMA XI: TIPOLOGIA DE LES NOTÍCIES PERIODÍSTIQUES

Diverses alternatives per a la classificació teòrica de les notícies periodístiques: Per la seva naturalesa. Pel caràcter del seu contingut. Per la identitat de la seva font. Pel nivell de la seva font. Pels elements de la seva estructura. Per la seva funció informativa. Pel seu esquema redaccional. Esquemes teòrics de diverses menes de notícia.

TEMA XII: NORMES DE VALORACIÓ I DE SELECCIÓ DE NOTÍCIES

Criteris generals de valoració i selecció. Criteris derivats del model de diari. Sistemes comuns de valoració addicional determinant.

TEMA XIII: METODES PROFESSIONALS PER A L'OBTENCIÓ DE NOTÍCIES PERIODÍSTIQUES

Recursos personals i fonts pròpies del periodista. Fonts genèriques i convencionals d'informació. Fonts específiques i eventuals d'informació.

3a PART: Principis d'hemerografia general

TEMA XIV: INTRODUCCIÓ A L'HEMEROGRAFIA

Definició. Classificació dels mitjans impresos en funció del concepte de periodicitat. Evolució històrica dels estudis hemerogràfics. La necessitat d'emprendre l'anàlisi i la crítica integrals del diari.

TEMA XV: TEORIA DEL DIARI

Descripció del diari. Tipus i menes de diari. Models de diari.

TEMA XVI: ELEMENTS D'HEMEROGRAFIA NORMATIVA I FUNCIONAL

Hemerografia normativa o instrumental: projectes de creació i de transformació de diaris; disseny; llibre d'estil; esquema d'organització dels diaris; articulació de la redacció.- Hemerografia funcional: anàlisis de l'entorn, anàlisis internes; plans previsionals.

TEMA XVII: NOCIONS D'HEMEROGRAFIA ANALÍTICA

Historial tècnic del diari. Anàlisis morfològiques i de contingut. Metodologia.- Hemerocrítica. Estudis de premsa comparada.

TEMA XVIII: DISCIPLINES HEMEROGRAFIQUES DERIVADES

Hemerografies documental, històrica i descriptiva.

B) BIBLIOGRAFIA

1a PART

- BENITO, A.: Teoría general de la información. Pirámide. Madrid, 1982.
- BUSTAMANTE, E.: Los amos de la información en España. Akal. Madrid, 1982.
- MARTIN VIVALDI, G.: Géneros periodísticos. Paraninfo. Madrid, 1973.
- NULEZ LAVADEZE, L.: El lenguaje de los "media". Pirámide. Madrid, 1979.
- PASQUALI, A.: Comprender la comunicación. Monte Avila. Caracas, 1979.
- VAZQUEZ MONTALBAN, M.: Informe sobre la información. Fontanella. Barcelona, 1971.

2a PART

- CASASUS, J.M. i ROIG, X.: La prensa actual. Introducció als models de diari. Edicions 62. Barcelona, 1981.
- CHARNLEY, M.V.: Periodismo informativo. Troquel. Buenos Aires, 1971.
- DOVIFAT, E.: Periodismo I. UTEHA. México, 1959.
- FONTCUBERTA, M.: Estructura de la noticia periodística. ATE. Barcelona, 1980.
- GAILLARD, Ph.: Técnica del periodismo. Oikos-Tau. Barcelona, 1972.
- MARTINEZ ALBERTOS, J.L.: Curso general de redacción periodística. Mitre. Barcelona, 1983.
- ORIVE RIVA, P.: Estructura de la información 2. Comunicación y sociedad democrática. Pirámide. Madrid, 1978.
- SANCHEZ BRAVO, A.: Tratado de Estructura de la Información Latina. Madrid, 1981.
- SECANELLA, P.M.: El lid, fórmula inicial de la noticia. ATE. Barcelona, 1980.
- TUBAU, I.: Teoría y práctica del periodismo cultural. ATE. Barcelona, 1982.
- VIGIL VAZQUEZ, M.: El oficio de periodista. Dopesa. Barcelona, 1972.
- WARREN, C.N.: Géneros Periodísticos Informativos. ATE. Barcelona, 1975.

3a PART

- CASASUS, J.M.: Ideología y análisis de medios de comunicación. Dopesa. Barcelona, 1972 (primera edició), 1979 (segona edició).
- MORAGAS, M. de: Teorías de la Comunicación. Gili. Barcelona, 1981.

C) ORIENTACIÓ I AVALUACIÓ DEL CURS

L'objectiu d'aquest curs és iniciar als alumnes en el treball periodístic informatiu, concretat en el domini de les tècniques modernes de redacció de notícies. A cada tema teòric exposat en el programa correspon una pràctica específica. De forma gradual i sistemàtica l'alumne es va ensinistrant en la praxi de la funció informativa. Durant el curs el professor avaluarà el treball de cada alumne que es materialitzarà mitjançant la seva participació activa a les classes pràctiques, les tasques de redacció informativa que anirà preparant i les dues proves parciales que tenen lloc als mesos de desembre i abril, en sengles dates que es fixaran a classe i de les quals no hi haurà convocatòries especials. Els alumnes que no superin satisfactoriament aquest sis tema d'avaluació continuada tenen l'opció de concórrer a l'examen final.